ΓΙΑΝΝΕΝΑ

● Συνέχεια ἀπό τή σελίδα 5

γαρακής, αὐτός ὁ Ζαγορίσιος γέροντας θά μποροῦσε νά ζῆ πολύ καλύτερα στό χωριό του, τή Λεφτοκαρυά. Κι' ἄν ζῆ στήν Ἀθήνα, εἶναι γιατί ἔχει ἔρωτα γιά τό ἔργο τοῦ παλιοῦ Ζαγορίσιου Ἱστορικοῦ Λαμπρίδη. Ἐκδίδει σέ φυλλάδια τό ἔργο του, γεμίζοντάς το μέ ὑπομνηματισμούς καί σημειώσεις — γραμμένες «στή δ'κιά τ' ζαγορίσια γλώσσα» — γιά νά ὑπερασπίζη τά δικαιώματα τῶν συχωριανῶν του νά ἀποκτήσουν ξανά τήν παλιά δασική τους ἰδιοκτησία.

— Γίνεται, μωρέ, ἀστικό καθεστώς χωρίς ἰδιοκτησία;

● ΕΙΝΑΙ τό λάϊτ-μοτίβ τοῦ Φανίτσιου. Κι' ὅταν δέν πεισθῆς, σοῦ πετάει στά μούτρα ἕνα ἄλλο:

— Γιά πές μου τώρα, ἐσύ ὁ γραμματιζούμενος, πῶς ἔγινε νά καταργήση τό ρωμέϊκο παλιά δικαιώματα, ἀναγνωρισμένα ἀπό τήν Τουρκιά;

● ΚΑΙ χαίρεται ὁ Φανίτσιος νά σέ φέρνη σέ δύσκολη θέση. Μέ ρωτά τί γυρεύω ἐκεῖ τέτοια ὥρα.

— Εἶδα τό Χάνι αὐτό καί μπῆκα, ποῦ λέω.

— Ἔλα νά σέ πάω νά δῆς καί ἄλλα.

● ΠΑΡΑΚΑΤΩ δυό-τρία γειτονιάτικα χάνια ἐν παροπλισμῷ. Ἔπαψαν πιά νά λειτουργοῦν «ὡς μή ἐκπληροῦντα τούς στοιχειώδεις ὅρους ὑγιεινῆς». Ὁ Φανίτσιος πάει πάλι νά μέ φέρη σέ δύσκολη θέση:

— Τά χάνια φταῖνε, ὀρέ, ἤ οἱ ἐδροι ὑγιεινῆς; Ἄσκημα ἤταν νά κοιμᾶσαι καί νά σεῖη ὁ ἄνεμος τίς φυλλωσιές;

● Ο ΦΑΝΙΤΣΙΟΣ ἔχει πάντα δίκιο ἀπό τήν ἄποψή του. Τί νά τοῦ πῶ; Ἀλλ' αὐτό τό παλιό πανδοχεῖο ἔχει ἕναν ἄθεο, πού πραγματικά σοῦ ἐπιδάλλεται. Τα πλατάνια, ὑπέργηρα, ἀλλά ριζωμένα γερά στό καλντερίμι τῆς αὐλῆς, ἁπλώνουν τούς ρωμαλέους κλώνους τους ὣς τό χαγιάτι πού ἄρχισε νά ρημάζη. Ἱστοροῦνε μέ τό θρόϊσμά τους κάπι παλιές ἱστορίες γιά καραβάνια πού ξεπέζευαν ἐδῶ μέσα στή νύχτα, γιά ταξιδιῶτες ἀπό τά Καστανοχώρια ἤ τό Μέτσοβο, πού ἔδγαζαν τίς χοντρές κάπες τους καί τίς ἔστηναν νά στραγγίσουν δρθιες στό χαγιάτι κι' ἔτρεχαν νά φάνε, νά πιοῦνε κρασί, κι' ὕστερα νά ἀνεδοῦν γιά ὕπνο στά στρωσίδια, πάνω στά «μπτάστια», ροχαλίζοντας κι' ἀνειρευόμενοι τά καζάντια πού θάκαναν στά ξένα.

● Ο ΦΑΝΙΤΣΙΟΣ μοῦ λέει:

— Τώρα πᾶνε πιά αὐτά. Τώρα ἔρχονται στά Γιάννενα μπαϊλντισμένοι ἀπό τήν ξεραΐλα τοῦ χωριοῦ καί τραδᾶνε νά δροῦνε μεροκάματο, ὅπου λάχει.

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΛΠΙΔΕΣ

ΜΙΑ ΧΑΡΑ ἀναπηδᾶ μέσα μου ἀνεξήγητη: ὥστε ἔρχονται; Ἄρα ὑπάρχουν ἀκόμη! Δέν ἄδειασαν τά χωριά. Ἄρα ἔχουμε ἀκόμα ἐλπίδα. Καί καταλαδαίνω: αὐτή ἡ πελατεία ἀπό τά χωριά συντηρεῖ ἀκόμη τά φτωχομάγαζα τῶν Ἰωαννίνων. Σάν μιά ἄλλη κοινότητα καιρῶν πού πέρασαν, διαλέγει τά οἰκεῖα της προϊόντα, τό σκλήθρο γιά τίς δαφές τῶν μάλλινων, τίς διτσέλες της γιά τό νερό, τούς γανωμένους μαστραπάδες, τή μπομπότα.

● ΑΛΛΑ ἡ ἐλάχιστη ἀγοραστική δύναμη τῆς πελατείας αὐτῆς — ἡ λιγοστή οἰκονομική ἰκμάδα αὐτῆς τῆς ὑπαίθρου πού ἀδειάζει ὁλοένα, ἐπειδή δέν δρίσκονται ἀνθρώπινοι ὅροι ζωῆς στά χωριά, προκαλεῖ τήν ἀνάσχεση τῆς ποθητῆς, τῆς ἀναμενόμενης μεγάλης ἀναπτύξεως τῆς περιοχῆς, πού ὅλο ἀναφαίνεται καί ὅλο χάνεται στό γύρισμα τῶν χρόνων. Πῶς, στ' ἀλήθεια, νά δώσης τά προδλήματα τῶν Ἰωαννίνων, χωρίς νά ψάξης τούς κατημούς τῆς περιοχῆς πού ἔχει πάντα γιά κορώνα της αὐτή τήν πόλη; Καί πῶς νά λάμψη ξανά αὐτή ἡ κορώνα, ἄν δέν γιατρευτοῦν οἱ ἀγιάτρευτοι κατημοί τοῦ χωριοῦ;

● ΜΕΣΑ ἀπό ἕνα στενό πού ξεκινᾶ περίπου ἀπό τό ὕψος τοῦ Γυαλί-Καφενέ, λάμπουν ψηλά στόν οὐρανό, σέ κατακόρυφη γραμμή, τά γράμματα πού σχηματίζουν τόν τίτλο ἑνός τουριστικοῦ ξενοδοχείου. Κρύσταλλα στήν πρόσοψη ἀφήνουν νά φαίνεται μιά μεγαλοπρεπής ρεσεψιόν μέ ἀναστατικές πολυθρόνες. Ὅλα τά φῶτα ἀναμμένα ὡς αὐτή τήν ἀργοπορημένη ὥρα. Ἕνας καλοδαλμένος ὑπάλληλος ὑποδοχῆς καταπολεμᾶ τή νύστα του μ' ἕνα σταυρόλεξο. Τό ξενοδοχεῖο κοιμᾶται. Ἕνας ἄλλος κόσμος, πού πηγαινοφέρχεται στά Γιάννενα μέ ἀεροπλάνο, μέ γιάντα-χί, γιά τίς μπτίζες του, γιά τήν ἐκτέλεση κάποιας ὑπηρεσίας, γιά τίς ἐκδρομές του. Στό δρόμο, μπροστά στό ξενοδοχεῖο, δυό σειρές παρκαρισμένα αὐτοκίνητα. Στό κέντρο μιᾶς μικοῆς πλατείας ἕνα παρτάρι μέ λουλούδια. Ἕνα ἀκόμη γιγάντιο ξενοδοχεῖο παραπέρα, τό «Παλλάδιον»...

● ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΟΜΑΙ. Ἡ πόλη, μέ ὅλα τά παλιά καί ὅλα τά καινούργια της στοιχεῖα, ἀνάκατα, κατηφορίζει πρός τή λίμνη. Σά νά θέλη, καί σά νά μή μπορῆ νά σαλτάρη, γλιστρώντας πάνω στά νερά καί στό χρόνο.

● Ο ΟΥΡΑΝΟΣ εἶναι πιό φωτεινός τώρα πάνω ἀπό τό Μιτσικέλι. Μιά σειρά διώροφα - τοιώροφα γέρικα σπίτια μπροστά στό ρολοϊ τοῦ Κάστρου, σά νά ἀκουμποῦν τό ἕνα πάνω στό ἄλλο, γιά νά μή πέσουν ἀπό τή νύστα, ἀδυνατισμένα ἀπό τό σαράκι τοῦ καιροῦ. Μιά τέλεια θεατρική σκηνογραφία. Τά πλατάνια παραπέρα, στήν ὀχθη, ἡσύχασαν. Σύρριζα στό δρόμο, ὁ τοῖχος τοῦ Κάστρου. Πάνω στόν τοῖχο μιά ἐπιγραφή: «Ὁδός Σκυλοσόφου». Ἡ ἱστορία ἐννοεῖ νά εἶναι παροῦσα πάντα στά Γιάννενα. «Ὁδός Σκυλοσόφου»! Ὁ δρόμος σά νά γεμίζη ξαφνικά ἀπό ποδοδολητά ἀλόγων. Πελώριος μέσα στό μαῦρο ράσο του, καδαλλάρης ὁ Διονύσιος Τρίκκης, ὁ Φιλόσοφος, σά νά ξεκινᾶ ἀπό τό 1611 ἐπικεφαλῆς τῆς πρώτης ἐξεγέρσεως τῶν Ἑλλήνων. Παίρνει τό Κάστρο ἀπό τούς Τούρκους, ἀλλά στό τέλος συντρίδεται. Μετά τή συντριδή του, «οἱ Ρωμαῖοι τοῦ Κάστρου», λέει ἕνας παλιός χρονογράφος, τόν εἶπαν αἱρετικό κι' ἀπό Φιλόσοφο τόν ἔκαναν «Σκυλόσοφο». Ὅμως, αὐτός ὁ Ἅγιος Τρίκκης, ὁ ἐπαναστάτης δεσπότης, ἔμεινε τό σύμδολο τῶν Ἰωαννίνων. Ἄκαιρο καί ρομαντικό τό ξεσηκωμά του, ἔδαλε ὅμως τήν πρώτη καταδολάδα τῆς ἐλευθερίας. Οἱ Τοῦρκοι ἐκδικήθηκαν σκληρά. Τόν ἔγδαραν ζωντανό κι' ἔδγαλαν τούς Ἕλληνες ἀπό τό Κάστρο, ὅπου προστατεύονταν σύμφωνα μέ παλιό προνόμιο. Ἀλλά οἱ παλιοί ραγιάδες δέν ἀφέθηκαν στή νέα σκληρή μοῖρα τους παθητικά. «Ἐκτός τῶν τειχῶν», χωρίς εἰδικές προστασίες, ἐχτισαν μέσα στούς αἰῶνες τά Γιάννενα — ἕνα ἀνθηρό κέντρο ἐμπορίου καί πολιτισμοῦ, πού προετοίμασε τή νεοελληνική Ἀναγέννηση καί τό Διαφωτισμό. Ἐκτός τῶν τειχῶν, τά Γιάννενα ἔμειναν πάντα ἕνα προκεχωρημένο φυλάκιο ἀξιοπρεπείας καί ἀνδρισμοῦ.

ΜΙΑ ΜΕΤΡΙΑ ΜΟΙΡΑ

● ΦΩΤΙΖΕΙ πιά, ὅταν ξεκινῶ μ' αὐτές τίς σκέψεις γιά τό ξενοδοχεῖο μου. Πίσω μου σά ν' ἀκούω τά δήματα τοῦ πολεμικοῦ ἀλόγου τοῦ Σκυλοσόφου: Ἐκτός τῶν τειχῶν! Ἐκτός τῶν τειχῶν! Ἐκτός τῶν τειχῶν!...

● ΚΙ' ΩΣΤΟΣΟ, τά Γιάννενα ἀσφυκτιοῦν σήμερα μέσα στά τείχη τῆς ὑπανάπτυξης. Ὅλα τά μεταπολεμικά προγράμματα ἀναπτύξεως δέν μπόρεσαν νά προδλέψουν γιά τήν πόλη αὐτή τίποτα περισσότερο ἀπό μιά μέτρια μοῖρα. Τά Γιάννενα θά μείνουν ἕνα, λίγο ὡς πολύ, σημαντικό κέντρο παροχῆς ὑπηρεσιῶν, χωρίς μεγάλες δυνατότητες ἀναπτύξεως.

● ΝΑ ΕΙΝΑΙ, τάχα, τελεσίδικη αὐτή ἡ καταδίκη;

ΣΠΥΡΟΣ ΜΟΝΔΑΝΟΣ

ΑΥΡΙΟ: Ἡ μετανάστευση ἀπειλεῖ νά καταστροφῆ τόν ἠπειρωτικό χῶρο. —

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ κ. ΜΑΚΝΤΕΡΜΟΤ

Οἱ συνθῆκες διαβιώσεως τῶν ὀκτώ ἐκτοπισμένων

Τίς διαπιστώσεις του γιά τίς συνθῆκες καί τούς ὅρους διαβιώσεως τῶν ἐκτοπισμένων, πού κρατοῦνται στό χωριό Θέρμο Τριχωνίδος, ἀνεκοίνωσε στούς Ἕλληνες καί ξένους δημοσιογράφους ὁ Γενικός Γραμματεύς τῆς Διεθνοῦς Ἑνώσεως Νομικῶν κ. Νήλλ Μακντέρμοτ.

Ὁ κ. Μακντέρμοτ ἐπισκέφθηκε τούς ὀκτώ ἐκτοπισμένους τήν περασμένη Παρασκευή, μέ ἄδεια τῆς ἑλληνικῆς κυδερνήσεως, τήν ὁποία ἔλαδε μέσω τῆς δρεταννικῆς πρεσδείας στήν Ἀθήνα.

Ἀπό τούς ἐκτοπισμένους, ἑπτά ἐκτοπίσθηκαν μέ διοικητικές ἀποφάσεις καί ἕνας μέ δικαστική ἀπόφαση. Στό σημεῖο αὐτό ὁ κ. Μακντέρμοτ ὑπογράμμισε ὅτι ἡ Ἔκθεση τῆς Ὑποεπιτροπῆς τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν γιά τά θέματα τῶν διακρίσεων καί τῶν μειονοτήτων ἀναφέρει:

«Κράτησις ἄνευ δίκης ἀποτελεῖ καταφανῆ παραδίασιν τοῦ ἄρθρου 10 τῆς Παγκοσμίου Διακηρύξεως τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (τό ἄρθρο 10 λέγει: «Ὅλοι δικαιοῦνται δικαίας καί δημοσίας συζητήσεως, εἰς ἀνεξάρτητον δικαστήριον προκειμένου νά διαπιστωθοῦν τά δικαιώματά των»).

(«Ἀπομόνωση»)

Ὁ κ. Μακντέρμοτ διαπίστωσε τά ἑξῆς σχετικά μέ τή διαδίωση τῶν ἐκτοπισμένων:

— Ἡ χειρότερη πλευρά τῆς ἐκτοπίσεως εἶναι ἡ ἀπομόνωση τῶν ἐκτοπισμένων ἀπό τίς οἰκογένειες, τίς ἐργασίες καί τούς φίλους τους.

— Ἐκτός ἀπό στενούς συγγενεῖς (σύζυγο, γονεῖς, παιδιά) κανείς ἄλλος δέν μπορεῖ νά τούς ἐπισκεφθῆ χωρίς ἄδεια. Καί ἔχουν δοθῆ λίγες ἄδειες. Ἀκόμη καί δικηγόρος πού ὑπέδαλε πρίν ἕνα μήνα αἴτηση νά ἐπισκεφθῆ ἐκτοπισμένο, δέν πῆρε ἀκόμη ἄδεια.

— Στό σημεῖο αὐτό οἱ κανονισμοί ἔγιναν αὐστηρότεροι ἀπό τά μέσα τοῦ περασμένου Ἰουλίου.

— Ἡ ἐπίδοση τῆς ἀλληλογραφίας καθυστερεῖ καί πολλές φορές τά γράμματα δέν φθάνουν στά χέρια τῶν ἐκτοπισμένων.

— Μετακίνηση ἔξω ἀπό τήν περίμετρο τοῦ χωριοῦ δέν ἐπιτρέπεται.

— Δέν ἔχουν τήν ἰατροφαρμακευτική περίθαλψη πού χρειάζονται. Ὁ κ. Πεπονής που ὑποφέρει ἀπό παθήσεις τοῦ κυκλοφοριακοῦ συστήματος, ζήτησε, ὅταν δρισκόταν στό Κερατοχώρι, νά ἐξετασθῆ ἀπό τόν ἰδιώτη γιατρό κ. Κακαδιά, ἀλλά δέν πῆρε ἄδεια.

— Γιά λόγους συγκρίσεως, εἶπε ὁ κ. Μακντέρμοτ, πρέπει νά ἀναφερθῆ ὅτι οἱ κοινοί κρατούμενοι, σύμφωνα μέ τόν κανονισμό τῶν φυλακῶν, ἔχουν τό δικαίωμα νά ζητοῦν καί νά ἐξετάζωνται ἀπό γιατρό τῆς ἐπιλογῆς τους, μέ τήν προϋπόθεση ὅτι θά παραδρίσκεται καί ὁ γιατρός τῶν φυλακῶν.

— Οἱ ἐκτοπισμένοι παίρνουν ἀπό τό κράτος μόνο 22 δραχμές τήν ἡμέρα, ποσόν πού δέν ἐπαρκεῖ οὔτε γιά τήν πληρωμή τοῦ ἐνοικίου τους.

Ὁ κανονισμός

— Γραπτός κανονισμός γιά τό τί ἐπιτρέπεται καί τί δέν ἐπιτρέπεται, δέν δόθηκε ποτέ στούς ἐκτοπισμένους, παρ' ὅλο πού τό ζήτησαν κατ' ἐπανάληψη. Οἱ ὁδηγίες ἀλλάζουν συχνά καί διαφέρουν ἀπό τόπο σέ τόπο.

— Οἱ ἐκτοπισμένοι μποροῦν νά μεταφερθοῦν ἀπό χωριό σέ χωριό μετά προειδοποίηση μερικῶν ὡρῶν.

— Δέν ἀπαγορεύθηκε ποτέ σέ ἐκτοπισμένους νά συνομιλοῦν μέ τούς κατοίκους τοῦ χωριοῦ. Ὅσοι ὅμως κάτοικοι συνομιλοῦν μέ τούς ἐκτοπισμένους καλοῦνται ἐν συνεχείᾳ στήν ἀστυνομία, ὅπου τούς γίνονται συστάσεις.

— Ἐκτός ἀπό τούς ἐκτοπισμένους, ὑπάρχουν καί ἄλλοι μέ ἀποφάσεις Στρατοδικείων, σέ ἄλλα χωριά. Παράδειγμα, ἡ Μαρία Ἀγγελάκη, 22 ἐτῶν, ποῦ εἶναι ἐκτοπισμένη σέ χωριό τοῦ νομοῦ Ἄρτας.

Τέλος, ὁ κ. Μακντέρμοτ εἶπε ὅτι σέ κανένα ἐκτοπισμένο δέν ἀνακοινώθηκε συγκεκριμένος λόγος γιά τήν ἐκτόπισή του, ἐκτός ἀπό τόν γενικό ἰσχυρισμό ὅτι εἶναι ἐπικίνδυνος γιά τήν δημόσια τάξη καί τήν ἐθνική ἀσφάλεια. Στούς ἐκτοπισμένους δέν ἐδόθησαν λεπτομέρειες ἐπί τῶν κατηγοριῶν πού τούς προσάπτονται γιά νά μπορέσουν νά τίς ἀντικρούσουν.

Ἔκθεση

Ὁ γενικός γραμματεύς τῆς Διεθνοῦς Ἑνώσεως Νομικῶν ἀνακοίνωσε ὅτι θά ὑποδάλη λεπτομερῆ ἔκθεση γιά ὁρισμένες πληροφορίες περί κακοποιήσεως πολιτικῶν κρατουμένων. Ἡ ἔκθεση αὐτή θά δοθῆ στήν δημοσιότητα.

Ἀπαντώντας, ἐξ ἄλλου, σέ ἐρωτήσεις, ὁ κ. Μακντέρμοτ εἶπε:

— Δέν ζήτησε ἄδεια γιά νά ἐπισκεφθῆ στίς φυλακές πολιτικούς κρατουμένους.

— Δέν ἀντιελήφθη νά παρακολουθῆται κατά τήν μετάδασή του στό Θέρμο, ἐνῶ κατά τή συνάντηση καί συνομιλία του μέ τούς πολιτικούς ἐξορίστους δέν παρευρισκόταν κανένας ἀστυνομικός.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΝΙΓΜΟ ΤΩΝ 21 ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ

Δικάζονται στά Χανιά οἱ πέντε καθηγηταί

ΜΑΖΙ ΚΑΙ Ο ΒΑΡΚΑΡΗΣ

Στήν αἴθουσα τοῦ Τριμελοῦς Πλημμελειοδικείου Χανίων, θά ξανάρθουν τήν Παρασκευή στήν ἐπιφάνεια, ὅλες οἱ λεπτομέρειες τῆς τραγῳδίας Γιωργιοπάλεως Κρήτης, κατά τήν ὁποίαν πνίγηκαν τόν περασμένο Μάϊο, 21 μαθήτριες τοῦ Γυμνασίου Σπηλίου, ἡλικίας 13—15 ἐτῶν.

Πρόκειται γιά τήν δίκη τῶν ὑπευθύνων πέντε καθηγητῶν καί τοῦ συνιδιοκτήτη τῆς μοιραίας φαρδάρκας «Δυό Γιώργηδες» Νικ. Κορδατζάκη.

Οἱ παραπεμπόμενοι καθηγηταί εἶναι οἱ Γεώργιος Τζαγκαρόκης, θεολόγος, Θωμᾶς, Χαριτόπουλος, θεολόγος, Μαρίνα Μανούσαλη, καθηγήτρια Οἰκοκυρικῶν, Στυλιανή Στυλιανουδάκη, φιλόλογος καί Ζωή Ριζάτου-Παπαδάκη.

Οἱ ἀνωτέρω πέντε καθηγηταί εἶχαν ἀπαλλαγή μέ δούλευμα τοῦ Συμβουλίου Πλημμελειοδικῶν Χανίων, ὅπως ἐπίσης εἶχε ἀπαλλαγή καί ὁ Ἰωάν. Κοκολάκης, τόν ὁποῖο χρησιμοποιοῦσε ὁ Κορδατζάκης σάν εἰσπράκτορα στή δάρκα. Λίγες μέρες μετά τήν ἔκδοση τοῦ ἀπαλλακτικοῦ δουλεύματος ὁ Εἰσαγγελεύς Ἐφετῶν Κρήτης κ. Παπακαρυάς ἄσκησε ἔφεση κατά τοῦ ἀπαλλακτικοῦ δουλεύματος. Τό Συμδούλιο Ἐφετῶν ἔκανε δεκτή τήν ἔφεση τοῦ κ. Εἰσαγγελέως καί οἱ πέντε καθηγηταί καθώς καί ὁ Κορδατζάκης δικάζονται τήν Παρασκευή.

Οἱ κατηγορούμενοι ὑποστηρίζουν ὅτι δέν εὐθύνονται γιά τό πολύνεκρο δυστύχημα, ὅτι δέν δέν πείσθῆς, σοῦ πετάει στά μούτρα ἕνα ἄλλο: ἀνεύθυνοι γιατί ἐπέτρεψαν θαλάσσιους περιπάτους ἐνῶ ἤξεραν ὅτι οἱ μαθήτριες λόγω τῆς καταγωγῆς τους ἀπό ὀρεινά χωριά δέν εἶχα μπῆ ποτέ στήν ζωή τους, στήν θάλασσα ἤ καί σέ δάρκα.

Τονίζεται ἐπίσης στήν κατηγορία, ὅτι κατά τήν διάρκεια τοῦ περιπάτου μέ τήν δάρκα, οἱ καθηγηταί δέν συνόδευαν τίς μαθήτριες, ἀλλά πῆγαν σέ ταδέρνα γιά φαγητό, κατά τρόπο «προδίδοντα ἀσύγνωστον ἀδιαφορίαν».

Στήν δίκη τῆς Παρασκευῆς ἔχουν κληθῆ νά καταθέσουν 38 μάρτυρες κατηγορίας καί 15 ὑπερασπίσεως. Μεταξύ τῶν μαρτύρων κατηγορίας περιλαμδάνονται τά ἔξη κορίτσια πού σώθηκαν, καθώς καί γονεῖς τῶν τραγικῶν θυμάτων.

Ἐκεῖα τοῦ περιπάτου χάρεσαν μέ ἀποτέλεσμα νά ἀνατραπῆ ἡ δάρκα.

Ἀντίθετα ἡ κατηγορία ὑπόγραμμίζει ὅτι οἱ καθηγηταί συνοδοί εἶναι ὑπεύθυνοι γιατί ἐπέτρεψαν θαλάσσιους περιπάτους ἐνῶ ἤξεραν ὅτι οἱ μαθήτριες λόγω τῆς καταγωγῆς τους ἀπό ὀρεινά χωριά δέν εἶχα μπῆ ποτέ στήν ζωή τους, στήν θάλασσα ἤ καί σέ δάρκα.

Ἡ διασωθεῖσα Ἀγγελική Δουλγεράκη πού ἀφηγήθη λεπτομέρειες τῆς φοβερῆς τραγῳδίας.

Τονίζεται ἐπίσης στήν κατηγορία, ὅτι κατά τήν διάρκεια τοῦ περιπάτου μέ τήν δάρκα, οἱ καθηγηταί δέν συνόδευαν τίς μαθήτριες, ἀλλά πῆγαν σέ ταδέρνα γιά φαγητό, κατά τρόπο «προδίδοντα ἀσύγνωστον ἀδιαφορίαν».

Στήν δίκη τῆς Παρασκευῆς ἔχουν κληθῆ νά καταθέσουν 38 μάρτυρες κατηγορίας καί 15 ὑπερασπίσεως. Μεταξύ τῶν μαρτύρων κατηγορίας περιλαμδάνονται τά ἕξη κορίτσια πού σώθηκαν, καθώς καί γονεῖς τῶν τραγικῶν θυμάτων.

ΣΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΙΘΕΝΤΑΙ ΘΕΜΑΤΑ ΔΥΣΕΠΙΛΥΤΑ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ

Ὑπογραμμίζει ἡ Ὁμοσπονδία Λειτουργῶν Μέσης

Ρεπορτάζ: ΜΗΝΑ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

Τά θέματα πού θέτουν ὁρισμένοι καθηγηταί Ἀνωτάτων Σχολῶν —ὅταν ὁρίζωνται μέλη τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς εἰσιτηρίων ἐξετάσεων γιά τίς Ἀνώτατες Σχολές— ὑπερδαίνουν τήν ἱκανότητα καί τῶν ἀρίστων ὑποψηφίων. Θέματα στριφνά καί δυσεπίλυτα, λαμδανόμενα, ἐνίοτε, ἐκ τοῦ περιθωρίου τῆς διδακτέας εἰς τά Γυμνάσια ὕλης ἤ καί σαφῶς ἐκτός αὐτῆς. Τά ἀνωτέρω τονίζονται, μεταξύ ἄλλων, σέ ἄρθρο τῆς Ὁμοσπονδίας Λειτουργῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως πού δημοσιεύεται στό «Δελτίο» τῆς Ὁμοσπονδίας, μέ τόν τίτλο «Περί τά θέματα τῶν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων».

«Ἀλλ' ὅταν — προσθέτει ἡ ΟΛΜΕ — εἶναι εἰς ὅλους γνωστόν καί μάλιστα εἰς τούς ὑποψηφίους ὅτι τά Γυμνάσια λειτουργοῦν πλημμελῶς ἀπό ἔλλειψιν καθηγητῶν, πῶς ἔχομεν τήν ἀπαίτησιν νά μάς μεταφράσουν δημηγορίας Θουκυδίδου, αἱ ὁποῖαι εἰς τελευταίαν ἀνάλυσιν ἀποτελοῦν διά τούς ὑποψηφίους «δίδλιον ἐσφραγισμένον σφραγῖσιν ἑπτά;». Καί κάτι ἄλλο: Τί, τέλος πάντων, ἐπιδιώκομεν μέ τό νά θέτωμεν δύσκολα θέματα κατά τάς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις; Νά εἰσέλθουν μήπως οἱ καλύτεροι; Ἀλλά ποῖος δύναται νά ἰσχυρισθῆ ὅτι μέ τό νά θέσωμεν θέματα ἁπλᾶ, δατά καί σχετικῶς εὐκολα δέν θά εἰσέλθουν οἱ καλύτεροι, ἀφοῦ φυσικόν εἶναι νά γράφουν καλύτερα οἱ καλύτεροι, οἱ ὁποῖοι καί θά καταλάδουν τάς περιωρισμένας θέσεις, ἀφοῦ πρόκειται περί διαγωνισμοῦ;

»Διά νά δειχθῆ δέ ἐναργέστερον πόσον ἐπέχει ἀπό τά γυμνασιακά πράγματα ὁ θεσμός τό θέμα τῶν Ἀρχαίων καθηγητής, λέγομεν ὅτι τό θέμα, τό ὁποῖον ἔδοθη πέρυσιν εἰς τούς καθηγητάς, πού διηγνώισθησαν εἰς τό Διδασκαλεῖον Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἦτο ἐκ τῶν ἰστορικῶν μερῶν τοῦ Θουκυδίδου καί ἀσυγκρίτως εὐκολώτερον τοῦ δοθέντος εἰς τούς ὑποψηφίους φοιτητάς. Χρειάζεται μήπως νά προσθέσωμεν ὅτι διά τήν δημηγορίαν αὐτήν, ἐκ τῆς ὁποίας εἶναι εἰλημμένον τό δοθέν θέμα τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν, ὁ καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ CAMBRIDGE J. BURY λέγει ὅτι παρουσιάζει τά σκοτεινά ἐκεῖνα σημεῖα, τά ὁποῖα προκάλεσαν τάς κατά τοῦ Θουκυδίδου ἐπικρίσεις τοῦ Διονυσίου, ὁ ὁποῖος ἐχαρακτήρισε τμήματα αὐτῆς ὡς αἰνίγματα ἤ ὡς σκοτεινότερα καί ἀπό τά σκοτεινά ἀποφθέγματα τοῦ Ἡρακλείτου;

»Ὅσα περί τῶν δυσκολιῶν τοῦ θέματος τοῦ Φιλολογικοῦ κύκλου ἐλέχθησαν, ἰσχύουν, νομίζομεν, καί διά τό θέμα τῶν ὑποψηφίων τοῦ Νομικοῦ κύκλου. Διότι καί τό θέμα τοῦτο ἦτο ἀνώτερον τῶν δυνάμεων τῶν ὑποψηφίων. Τά ἀποτελέσματα θά δεδαιώσουν τοῦ λόγου τό ἀσφαλές.

ΣΑΔΙΣΤΙΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΕΙΣ

»Κατόπιν ὅλων αὐτῶν ἔχομεν τό δικαίωμα νά ἐρωτήσωμεν τούς ὁρμοδίους: Τί συμδαίνει, λοιπόν; Ἱκανοποιοῦνται μήπως σαδιστικαί διαθέσεις διά τοῦ αἰφνιδιασμοῦ τῶν ὑποψηφίων ἤ ἐζηλώθη ἱροστράτειος δόξα, διά νά μείνη ἐς τήν Ἱστορίαν τό θέμα τοῦτο ὡς τό δυσκολώτερον ἐξ ὅλων τῶν τεθέντων μέχρι τοῦδε δι' ὑποψηφίους θεμάτων; Ἀλλ' αὐτό οὐδέ καί ὡς σχῆμα λόγου εἶναι δυνατόν νά τό διανοηθῶμεν. Εἶναι μήπως ἁπλῆροφόρητοι οἱ κ.κ. καθηγηταί τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν ὡς πρός τό τί περιέχεται εἰς τό ἀναλυτικόν πρόγραμμα καί τά διδακτικά διδλία; Ἤ νομίζουν ὅτι οἱ ὑποψηφιοι εἶναι ὀψιμοι ἐπιστήμονες; Λησμονοῦν μήπως τό ἰδικόν των ξεκίνημα ἤ μήπως τό ἰδικόν των ξεκίνημα ἤ μήπως διά τῶν δυσκολωτάτων θεμάτων ἐπιχειροῦν νά δείξουν ὅτι ἡ Μέση Ἐκπαίδευσις δέν ἐργαζεται ὀρθῶς; Δέν ἀποκρούομεν τόν ἔλεγχον, ἐάν συμδαίνη τό ἀντίθετον. Ἀποκρούομεν ὅμως τούς ἐκτεθέντας... τρόπους ἐλέγχου, οἱ ὁποῖοι πάντως δέν ἀποτελοῦν τήν ἰδεάδη μέθοδον διά τήν ἀντιμετώπισιν τῶν τό πρῶτον εἰσερχομένων εἰς τόν στίδον τῆς ζωῆς νέων τῆς Ἑλλάδος».

Καί τό ἄρθρο καταλήγει ὡς ἀκολούθως:

«Ἡμεῖς πάντως, θέλομεν νά πιστεύωμεν ὅτι μάλλον ἀτυχεῖς καί ἀπροσεξεῖαι, καθώς καί ἡ σχετική ἀπόστασις ἀπό τόν χῶρον τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ὡδήγησαν εἰς τά περί τήν ἐκλογήν τῶν θεμάτων ἀτοπήματα. Ἐπειδή ὅμως τό θέμα εἶναι ζωτικῆς σημασίας διά τήν Ἑλληνικήν Νεότητα, ἔχομεν τήν γνώμην ὅτι ἡ Πολιτεία πρέπει νά παρέμδῃ, ὥστε νά μή ἐπαναληφθῆ τό κακόν εἰς τό μέλλον. Ἕνα δέ τρόπον θεραπείας τοῦ κακοῦ δλέπομεν ἡμεῖς: Νά λαμδάνουν μέρος εἰς τήν ἐκλογήν τῶν θεμάτων μόνον οἱ καθηγηταί τῆς Μέσης: Καί αὐτοί νά ἔχουν τήν δαρύνουσαν καί τελικήν γνώμην, διότι μόνον αὐτοί γνωρίζουν τάς δυνατότητας τῶν ὑποψηφίων καί τάς ἐλλείψεις των, διά τάς ὁποίας καί δέν εὐθύνονται — κατά τό μεγαλύτερον μέρος».

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΥΣΙΚΟΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀπό τή Γραμματεία τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἀνακοινώθηκε τό πρόγραμμα τῶν πτυχιακῶν ἐξετάσεων μηνός Δεκεμδρίου, τό ὁποῖο ἔχει ὡς ἑξῆς:

● Τμῆμα Μαθηματικά (Παλαιοῦ κανονισμοῦ) 1)11, 11 π.μ. Στατιστική (ΑΑΠ, ΒΑΠ, ΜΑΣ), 4)11, 8 π.μ. Θεωρητική Μηχανική (ΑΑΠ, ΒΑΠ), 7)11, 8 π.μ. Θεωρητική Φυσική (μεταφορά Γ' ἔτους) ΜΑΣ, 10)11, 11 π.μ. Ἀστρονομία (ΜΑΣ), 13)11, 8 π.μ. Ἀνωτέρα Ἄλγεδρα (ΑΑΠ, ΒΑΠ, ΜΑΣ), 15)11, 8 π.μ. Λογισμός Πιθανοτήτων (μεταφορά Γ' ἔτους) ΜΑΣ, 17)11, 11 π.μ. Θεωρία Συναρτήσεων (ΑΑΠ, ΒΑΠ, ΜΑΣ), 18)11, 8 π.μ. Παιδαγωγικά (μεταφορά Γ' ἔτους) Β' Μαθηματικά, 20)11, 8 π.μ. Διαφορικαί Ἐξισώσεις (μεταφορά Γ' ἔτους) ΜΑΣ, 22)11, 11 π.μ. Θεωρία Ἐπιφανειῶν (ΑΑΠ, ΒΑΠ, ΜΑΣ).

● Τμῆμα Μαθηματικό (Νέου κανονισμοῦ): 1)11, 11 π.μ. Μαθηματική Στατιστική (ΑΑΠ, ΒΑΠ,